

Handläggare: Jan Lind
Staben
Tel: 508 264 71
s.jan.lind@gfk.stockholm.se

2001-02-19

Dnr 01-000-468:1

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**”Effektiv användning av naturresurser” (SOU 2001:2)
Remiss av resurseffektivitetsutredningens slutbetänkande**

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetsnämnden besvarar kommunstyrelsens remiss av resurseffektivitetsutredningens slutbetänkande med gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande.

Olle Zetterberg

Lennart Gustafsson

Jan Lind

SAMMANFATTNING

Gatu- och fastighetsnämndens remisstid går ut 2001-03-02 varför detta tjänsteutlåtande underhand redan tillställts finansroteln.

Resurseffektivitetsutredningen har bl a haft att genomföra en översyn av behovet av åtgärder för en bättre hushållning med naturresurser och bedöma behovet av effektivitetsmål avseende användningen av sådana resurser.

Enligt utredningen krävs en väsentlig skärpning av miljöpolitiken – exempelvis koldioxidbeskattning – om man vill åstadkomma en minskning av fossil bränsleanvändning och miljöpåverkande utsläpp i absoluta tal under de närmaste årtiondena. Om en sådan politikförändring kan genomföras stegvis och i samarbete med andra länder, uppges den dock inte behöva ge några dramatiska effekter på näringslivets struktur eller hushållens konsumtionsmöjligheter.

Gatu- och fastighetskontoret anser det svårt att närmare kommentera det teoretiska slutbetänkandet med förslag främst inriktade på fortsatt utredningsarbete.

Vi ställde oss redan i fjolårets yttrande över klimatkommitténs slutbetänkande positiva till användning av miljöskatter och handel med utsläppsrättigheter som kostnadseffektiva verktyg för erforderlig påverkan på miljöskadliga utsläpp av växthusgaser – förslag som nu ånyo förs fram av resurseffektivitetsutredningen. Vi ser det naturligt att använda samma tekniker vad gäller även andra slag av naturresursanvändning.

Vad gäller förslaget om att även uppnå mål i absoluta tal för reducering av olika slags emissioner, anser vi att eventuella konkreta förslag inte ska förverkligas utan att föregås av noggranna analyser av olika konsekvenser. Vi vill också avråda från att ge miljökrav en absolut och bindande verkan och upprepar vad vi angav i vårt yttrande förra året över miljömålskommitténs slutbetänkande.

REMISSEN

Finansdepartementet har med skrivelse 2001-01-15 remitterat slutbetänkandet till 72 instanser, bl a Stockholms stad, för synpunkter senast 2001-04-20. Inom staden har remiss skett till gatu- och fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskydds-nämnden för yttrande senast 2001-03-02 och till stadsledningskontoret för yttrande senast 2001-03-10.

Behandling i gatu- och fastighetsnämnden medges inte inom den snäva remisstiden utan först 2001-03-13. Gatu- och fastighetskontoret har därför underhand tillställt finansroteln detta tjänsteutlåtande.

SLUTBETÄNKANDET

Resurseffektivitetsutredningens uppdrag innefattar två huvudområden:

- Att genomföra en översyn av behovet av åtgärder för en bättre hushållning med naturresurser och bedöma behovet av effektivitetsmål avseende användningen av sådana resurser.
- Att därvid studera och bedöma sambanden mellan ekonomisk tillväxt, naturresursförbrukning och miljöpåverkan.

Utredningen har haft som utgångspunkt att politik för resurshushållning syftar till att nå en hållbar utveckling i ett globalt perspektiv. Diskussionen i betänkandet är i huvudsak inriktad på frågor om ekologisk hållbarhet.

Utredningen har bl a gjort modellkalkyler avseende samband mellan tillväxt och resursanvändning fram till år 2030. Enligt utredningen är det sannolikt att råvaruanvändning, energianvändning och miljöpåverkan kommer att öka betydligt om den nuvarande miljöpolitiken behålls i huvudsak oförändrad –

t ex då det gäller skattesatser för energi och emissioner. En väsentlig skärpning av miljöpolitiken – exempelvis koldioxidbeskattning – krävs enligt utredningen om man vill åstadkomma en minskning av fossil bränsleanvändning och miljöpåverkande utsläpp i absoluta tal under de närmaste årtionena. Om en sådan politikförändring kan genomföras stegvis och i samarbete med andra länder, behöver den dock inte ge några dramatiska effekter på näringslivets struktur eller hushållens konsumtionsmöjligheter.

Vad gäller målformuleringar och styrmedel anser utredningen att politiken bör inriktas på att vidareutveckla de styrmedel som syftar till att internalisera miljökostnader på grund av naturresursanvändning – dvs att de företag och hushåll som förorsakar miljöpåverkan också får bära de fulla samhällsekonomiska kostnaderna – och att uppnå mål i absoluta tal för reducering av olika slags emissioner. Sådana styrmedel anges bidra till effektivisering av användningen (höjd material- och energiproduktivitet) men samtidigt också till andra anpassningar som minskar produktionens och konsumtionens anspråk på naturresurser och deras negativa inverkan på miljön.

Slutbetänkandets sammanfattning bifogas. Slutbetänkandet i dess helhet med särskilda yttranden finns tillgängligt på

http://finans.regeringen.se/propositionermm/sou/pdf/sou2001_2.pdf

GATU- OCH FASTIGHETSKONTORETS SYNPUNKTER

Resurseffektivitetsutredningens slutbetänkande är teoretiskt till sin karaktär. De förslag som framförs är främst inriktade på fortsatt utredningsarbete. Det är därför svårt att närmare kommentera slutbetänkandet.

Gatu- och fastighetskontoret finner också att slutbetänkandet har en liknande inriktning som de förra året framlagda och remissbehandlade slutbetänkandena från klimatkommittén (SOU 2000:23) och miljömålskommittén (SOU 2000:52), men inte alls en så genomarbetad strategi.

Exempelvis formulerade miljömålskommittén tre åtgärdsstrategier för att uppnå angivna miljökvalitetsmål avseende följande.

- Effektivisering av energi och transporter.
- Giftfria och resurssnåla kretslopp.
- Hushållning med mark, vatten och den bebyggda miljön.

Nu har alltså en ny statlig utredning tagit upp liknande resurshushållningsfrågor, men på ett betydligt mindre konkret sätt.

Gatu- och fastighetskontoret såg i tjänsteutlåtande 2000-09-06 miljömålskommitténs tre åtgärdsstrategier som riktiga. Vi ställde oss redan i tjänsteutlåtandet 2000-05-26 med yttrandet över klimatkommitténs slutbetänkande positiva till användning av miljöskatter och handel med

S

utsläppsrättigheter som kostnadseffektiva verktyg för erforderlig påverkan på miljöskadliga utsläpp av växthusgaser – förslag som nu ånyo förs fram av resurseffektivitetsutredningen.

Vi ser det naturligt att använda samma tekniker vad gäller även andra slag av naturresursanvändning.

Vad gäller förslaget i resurseffektivitetsutredningens slutbetänkande om att även uppnå mål i absoluta tal för reducereing av olika slags emissioner, anser vi det nödvändigt att eventuella konkreta förslag inte förverkligas utan att föregås av noggranna analyser av olika konsekvenser. Vi vill också avråda från att ge miljökrav en absolut och bindande verkan. Det finns skäl att upprepa följande som vi angav i yttrandet över miljömålskommitténs slutbetänkande.

”Inte bara växthusgasproblematiken är ett globalt problem. Som även miljömålskommittén framhåller kan de svenska miljömålen i många fall inte nås utan ett aktivt internationellt arbete och internationella överenskommelser. Vi vill i sammanhanget framhålla att det knappast är rimligt att tillämpa strängare miljörestriktioner inom landet än vad som krävs enligt internationella överenskommelser. Vi befarar som framgått ovan att många av miljörestriktionerna slår särskilt hårt mot storstadsområdena, vilket knappast kan gagna landet som helhet.

Den koppling som föreslås ske av miljömålen till tvingande lagstiftning i form av miljöbalken och plan- och bygglagen inger också allvarliga betänkligheter. Denna koppling kan innebära långtgående restriktioner för kommande bostadsbebyggelse och möjligheter att utföra person- och godstransporter i storstaden - konsekvenser som ur samhällets och individens synpunkt knappast är önskvärda.

Trots att Stockholm i enlighet med sin nyligen beslutade översiktsplan har som strategi att i första hand utnyttja redan bebyggd mark för nya bostäder mm, och trots höga miljöambitioner i enskilda projekt, och trots att byggandet sedan länge gått på sparlåga och inte ökat annat än måttligt under den senaste tiden, verkar det som om detta inte räcker för att uppfylla ens den av statsmakterna nyligen beslutade miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid. Som framgår av vårt tjänsteutlåtande 2000-08-16 har således länsstyrelsen vänt sig till regeringen och bl a påtalat att om lagen tillämpas strikt så innebär detta i princip att inget ytterligare byggande för närvarande kan ske i länet. Länsstyrelsen ser det inte som realistiskt att tillämpa lagen strikt i alla planärenden intill dess ett åtgärdsprogram tagits fram för att klargöra vilka åtgärder som är nödvändiga för att miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid inte ska överskridas någonstans i länet år 2006.

Vi har som bekant i stockholmsregionen för närvarande en stor bostadsefterfrågan. Man kan förmoda att den situationen kommer att bestå under lång tid. Behoven av förstärkningar av trafikapparaten är

också betydande. Vi har svårt att se hur sådana behov ska kunna tillgodoses om miljökraven ställs ännu högre än för närvarande och ges en absolut och bindande verkan. Kontoret avstyrker därför förslagen till tvingande koppling av miljömålen till lagstiftning, men anser att de utgör en bra inspirationskälla och utmaning i arbetet för en långsiktigt hållbar utveckling.

För att vi ska få ett fungerande och i alla avseenden uthålligt samhälle kan inte bara miljökrav tillgodoses. Miljömålen måste för att undvika orimliga konsekvenser medge avvägningar mot andra samhällsintressen. Kanske måste man också acceptera att miljö kvalitetsnormer utformas så att de ska gälla som ett genomsnitt inom ett större område, en hel region eller hela landet, och att dessa genomsnitt får överskidas lokalt. Att lägga en död hand över landets utvecklingscentra såsom Stockholm m h t att den lokala miljösituationen är något sämre än i andra landsdelar, skulle knappast gagna Sverige.”

SLUT